

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-11- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DALYVAVIMO TARPTAUTINIO VALIUTOS FONDO ATSPARUMO IR TVARUMO FONDE IR ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO G. SKAISTEI“ PROJEKTO

Finansų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo Tarptautinio valiutos fondo Atsparumo ir tvarumo fonde ir įgaliojimų suteikimo G. Skaistei“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos narystės Tarptautiniame valiutos fonde“ (toliau – Įstatymas) 7 straipsnio 2 dalimi pritarti Lietuvos Respublikos dalyvavimui Tarptautinio valiutos fondo (toliau – TVF) Atsparumo ir tvarumo fonde (angl. *Resilience and Sustainability Trust*, toliau – ATF) skiriant 1 387 717 specialiųjų skolinimosi teisių (angl. *Special Drawing Rights* – SDR, toliau – SST)¹ ekvivalento eurai (maždaug 1,8 mln. eurų) įnašą į ATF rezervo sąskaitą, pavesti Finansų ministerijai sumokėti šį įnašą ir suteikti finansų ministrei Gintarei Skaistei įgaliojimus pasirašyti susitarimą su TVF dėl Lietuvos Respublikos įnašo į ATF rezervo sąskaitą.

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į TVF vykdomosios valdybos 2022 m. balandžio 13 d. priimtą sprendimą įsteigti naują finansinės paramos šalims fondą – ATF², kuriuo siekiama sustiprinti 2021 m. rugpjūčio 23 d. TVF atlikto bendrojo 456,49 mlrd. SST paskirstymo³ (toliau – 2021 m. SST paskirstymas) poveikį ir sudaryti sąlygas finansiškai stiprioms šalims dalį gautų SST skirti pažeidžiamoms šalims. Š. m. balandžio 21 d. ir rugsėjo 26 d. TVF valdančioji direktorė Kristalina Georgieva raštu kreipėsi į Lietuvą ir kitas 34-ias stiprias išorės pozicijas turinčias TVF šalis nares, prašydama prisijungti prie naujos TVF finansinės iniciatyvos ATF ir skirti 15–30 procentų 2021 m. SST paskirstymo metu gautų SST.

ATF teiks ilgesnio laikotarpio paskolas (išpirkimo terminas – iki 20 m.) ir remis ekonominę atsparumą ir tvarumą didinančias struktūrines reformas klimato kaitos ir pasiruošimo pandemijoms srityse. Pažymėtina, kad ATF finansavimas bus susietas su TVF sąlygų politika. ATF lėšomis galės pasinaudoti žemų pajamų ir pažeidžiamos vidutinių pajamų šalys,⁴ įskaitant Ukrainą⁵.

ATF finansinė struktūra sudaryta iš trijų – paskolos, rezervo ir depozito – sąskaitų. Paskolos sąskaita yra pagrindinė ATF sąskaita, kurios lėšomis bus teikiamos paskolos. Rezervo sąskaita

¹ SST – TVF rezervinė valiuta (SST krepšelis sudarytas iš JAV dolerio, euro, svaro sterlingų, Japonijos jenos ir Kinijos juanio). 2022 m. lapkričio 7 d. 1 Eur = 0,77196 SST.

² 2022 m. balandžio 13 d. TVF vykdomosios valdybos sprendimas dėl ATF įsteigimo, prieiga internete: <https://www.imf.org/en/Publications/Policy-Papers/Issues/2022/04/15/Proposal-To-Establish-A-Resilience-and-Sustainability-Trust-516692>.

skirta ATF nuo kredito rizikos apsaugoti ir administraciniams kaštams padengti, subsidijos įnašo suma į rezervo sąskaitą turi sudaryti bent 2 procentus suteikiamos paskolos. Depozito sąskaita skirta generuoti investicinėms pajamoms rezervo sąskaitai papildyti ir ilgalaikiam rezervo sąskaitos tvarumui užtikrinti, įnašo suma į depozito sąskaitą turi sudaryti bent 20 procentų suteikiamos paskolos. Prisidėti prie paskolos sąskaitos gali tik tos šalys, kurios suteikia įnašą į rezervo sąskaitą. Pažymėtina, kad Europos Sąjungos centriniai bankai gali prisidėti prie ATF paskolos ir depozito sąskaitų, tačiau negali suteikti įnašo į rezervo sąskaitą, nes pažeistų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 123 straipsnį, draudžiantį centriniams bankams finansuoti vyriausybes.

Atsižvelgiant į TVF valdančiosios direktorės Kristalinos Georgievos prašymą į ATF skirti 15–30 procentų 2021 m. SST paskirstymo metu gautų SST (Lietuvai skirta 423,3 mln. SST), Finansų ministerijos ir Lietuvos banko ekspertų vertinimu, optimalus Lietuvos, kaip stiprią išorės poziciją turinčios šalies, įnašas galėtų sudaryti 20 procentų 2021 m. SST paskirstymo metu gautų SST, t. y. 84 650 748 SST, iš kurių 69 385 859 SST būtų skiriamos į paskolos sąskaitą, 13 877 172 SST – į depozito sąskaitą, o 1 387 717 SST – į rezervo sąskaitą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir vadovaujantis Įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad Lietuvos bankas sprendžia dėl dalyvavimo TVF finansinėse iniciatyvose, kurioms būtų naudojamas Lietuvos banko finansinis turtas, Lietuvos banko valdybos 2022 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. 03-166 „Dėl Lietuvos banko dalyvavimo Tarptautinio valiutos fondo Atsparumo ir tvarumo fonde“ nuspręsta dalyvauti TVF ATF, prisidedant prie ATF paskolos ir depozito sąskaitų, panaudojant 2021 m. SST paskirstymo metu gautas SST. Tam, kad Lietuvos bankas galėtų prisidėti prie ATF paskolos sąskaitos, pagal Įstatymo 7 straipsnio 2 dalį reikalingas Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimas prisidėti prie ATF rezervo sąskaitos valstybės biudžeto lėšomis. Lietuvos Respublikos įnašas į ATF rezervo sąskaitą būtų sumokėtas iš Finansų ministerijos asignavimų iki 2022 m. pabaigos.

Valstybės biudžeto lėšų įnašas į ATF rezervo sąskaitą leistų mobilizuoti reikšmingus Lietuvos banko SST išteklius, sudarytų sąlygas Lietuvai dalyvauti naujoje TVF finansinėje iniciatyvoje ATF ir prisidėti prie tarptautinės bendruomenės pastangų, siekiant spręsti globalių iššūkių keliamas problemas. Taip pat Lietuvos prisijungimas prie ATF turėtų teigiamą reikšmę stiprinant Lietuvos įtaką ir matomumą tarptautinėje bendruomenėje bei TVF.

Nutarimo projektas susijęs su Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 249 punkto, kuriame akcentuojamas Lietuvos vaidmens stiprinimo tarptautiniu mastu principas, įgyvendinimu, ir 253.6 papunkčio bei 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 1 priedo 9.1 uždavinio, kuriais siekiama didinti oficialią paramą vystymuisi,

³ Siekdamas pagerinti pasaulinę likvidumo situaciją ir padidinti šalių narių užsienio atsargas esant COVID-19 pandemijos sukeltai krizei, remdamasis TVF steigimo sutarties XVIII straipsniu, 2021 m. rugpjūčio 23 d. TVF šalims narėms, proporcingai pagal šalių kvotą TVF paskirstė 456 mlrd. SST. TVF paskirtos SST gali būti naudojamos TVF steigimo sutartyje ir kituose TVF teisės aktuose numatytoms operacijoms ir sandoriams atlikti, tačiau galimybės disponuoti valstybei paskirtomis SST taip pat priklauso nuo nacionalinio teisinio reglamentavimo. Paskirtas SST valstybės naudoja 3 tikslais: 1) mokėjimų balanso poreikiams; 2) operacijoms su TVF; 3) keisdamos atsargų valiutinę struktūrą. Europos Sąjungos valstybės TVF narės šiuo SST panaudoti biudžeto reikmėms negali, nes tai būtų pripažinta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 123 straipsnio, draudžiančio centriniams bankams finansuoti vyriausybę, pažeidimu.

⁴ Preliminariais skaičiavimais, ATF pasinaudoti galės 143 valstybės.

⁵ Ukrainos institucijos šiuo metu veda derybas su TVF dėl didelės apimties finansinės paramos programos. Gavusi TVF programą, Ukraina galėtų pretenduoti į maždaug 1 mlrd. SST dydžio paskolą iš ATF.

įgyvendinimu. Lietuvos Respublikos dalyvavimas TVF ATF prisidėtų prie Lietuvos Respublikos vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo nuostatų ir Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo politikos tikslų įgyvendinimo – prisidėti prie pasaulinių skurdo mažinimo besivystančiose valstybėse pastangų ir kitų 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų patvirtintų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo, demokratijos, saugumo ir stabilumo erdvės, tvaraus vystymosi plėtojimo valstybėse partnerėse.

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Lietuvos banku, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija. Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS), pastabų ar pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nėra notifikuotinas Europos Komisijai. Priėmus Nutarimo projektą, kitų teisės aktų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų departamento (direktorius Darius Trakelis, tel. 239 0188) Tarptautinių reikalų skyriaus (vedėja Dovilė Jasaitienė, tel. 219 4430) vyriausioji specialistė Ieva Stulgytė (tel. 219 4448).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos banko valdybos 2022 m. spalio 28 d. nutarimas Nr. 03-166 „Dėl Lietuvos banko dalyvavimo Tarptautinio valiutos fondo Atsparumo ir tvarumo fonde“, 1 lapas.
3. TVF valdančiosios direktorės Kristalinos Georgievos 2022 m. balandžio 21 d. ir 2022 m. rugsėjo 26 d. raštai dėl įnašo į ATF, 7 lapai.
4. Finansų ministerijos susitarimo su TVF dėl įnašo į ATF rezervo sąskaitą projektas (anglų k.), 4 lapai.
5. Lietuvos banko išvada, 1 lapas.
6. Teisingumo ministerijos išvada, 1 lapas.
7. Užsienio reikalų ministerijos išvada, 1 lapas.

Finansų ministrė

Gintarė Skaistė